

Nó, tóż mómy już mōj cōłkim pyskym. Wszandy napoczli kwiść mojiki, biôle kasztōńce, biōły i modry flider, we zegródkach sóm ci już na krzōkach dosik sroge wieprzki (nic, ino targać i take niyzdrzałe ókać jak za bajtla), na strómach maluśke jesce cześnie, a ptōki roztomajtych zortów wyrōbiajóm, rómplujóm na stromach i we krzach choby nōjynte, iże blank ci już ło szaroku, na rozwidnioku nynać niy idzie, bo take łod nich larmo. Jô richtik zowiszcza tym wszyjskim, kierzy miyszkajóm kajsik na wsiach, po roztomajtych dziydzinach, bo tam ci dziepiyro idzie posuchać ptōsigo świyркоłyniō. Ze wysoka dōminuje mōnotōnne pōrāminutowe fōrt take triutriwiwisri wydōwane i na wydechu, i na wdychu bez szkowrōnka. Wiycie, mōndroki sie festelnie tropióm jak tyn ptōk tak poradzi, bo przeca inksze, to by sie dōwno udusiyli i na ziym ślecieli. Pierōnym głośno, takimi krótkimi zerijami, wołō na paświskach cōrno-biōły kibic (czajka), a ło szaroku abo na łodwieczarz bzycy przy furganiu cwergsznapf (bekas) i to niy gōrłym a swoim łogōnym. Gynał tak samo upokornie jak szkowrōnek łodzywō sie wachtelkyjnig (derkacz) tym jejigo dr-dr-dr-dr i tupluje mu swoim pi-pipit pi-pipit – „pójńdzie zōńć, pójńdzie zōńć” – ta deczko srogszō łod szkworca podpolymka. Już dyciś ci cheba łod marca słyhać sztyrnadla, ftory zicznie sie na stromie i tyż jednóstajni wołō: ciccisisisiiiiit (po wsiach ludzie słydzeli to nikiej „niy bydzie chudyj kobyle niic”). Jes ci tyż jesce histericzny kōnipasek abo bachsztylc (pliszka), ftory kiej ino wlejie na tyn swōj pasiōnek, łobfurgō gynał wszyjsko naobkoło i wołō namólnie: psiip, psiip, nó i jesce blank ci podany drzikwosta (rółtszwanca, gwizdka, kopciuszka, po polskimu – pleszka). A ku tymu ludzie zielōno naobkoło aże żyć sie kce, bali i takimu starimu knakrowi jak jō. Kiej tak jesce cowiek brewider wypucuje swoji bryle i zakrópli ślypia krapeczkami dlō lepszyjszego weźroku i kuknie, co tam kuknie, zazyro wyblyszczōnymi gałami za tymi wszyjskimi modymi dziōłchōma, kiere terōzki pokazujóm blank do porzōndku, co tyż to i ze przodku, i ze zadku do tego ofyn pokazōwania majóm, a co jim, i kaj bez zima przibrało. Aaaa, przeca to chopy same poradziecie wymiarkować i na hulicach ujzdrzić, prōwda? I, coby już sam za tela ło tym szykownistym i fest gryfnym mōju niy gōwyńdzić, byda rzōńdził ło tym, coch dwa tydzie tymu nazōd snochwiōł.

Łostatnio mockach pisōł (gōdōł) ło naszym srogim Chorzowioku, ło Karliku ze Kocyndra, ło Stanisławie Ligoniu. To bōł festelnie wercity chop, wicman i kocynder i ... dziōłōcz społyczny cōłkim pyskiym. Ale niy ino Łón sam sie szykowniście zapisōł we haszyj historyji. Jedyn mōj kamrat przeciepnōł mi, coch blank przepómniōł ło inkszym ślōńskim wicmanie, wigyjcu i szpasowniku (mianowanym drugda Tylm Sowizdrzōłym), ło tyskim grofie – ło Waldemarze Niestroju mianowanym Waldemannym.

Tak dyć żysz drugim takim, ło kierym werci sie sam ździebko położprawiać jes, a tak po prōwdzie to bōł – tyski grof mianowany Til Sowizdrzōł abo inaksziz Dyl Ojlynszpigel. Wysznupełech we jednym naszym ślōńskim cajtōngu (a tak

na isto spomóg mie mój miymiecki kamrat Peter K. Szczepanek) mocka takich gryfnistych gyszichtów ło tym chopie i można terôzki deczko byda ło Niym gôwyndziół. Bo miarkujecie przecamć, co my Ślónzôki byli zawdy miyndzy kładzidlým a nakowóm. I ino nasz ślónski śmiych, dobrô launa bóla, nasze wice i szpasy byli łodpowiydzióm na procne losy tyj dziydziny, a tyn szpas i humor nigdy niy łopuszczół tyż tego Dyla Ojlynszpigla.

Mianowół sie łón Waldemar Niestrój tela, co powszychnie mianowali ci go Waldemannym. Urodziół sie we Leśnicy (Leschnitz) kole Anabergu we takij zabranij miyszczkańskij familiji i jako jedyn ze mało ftorych Ślónzôków, kierzy sie urodziyli na łostaku dziewiynôstygo wieka, napocznół študiyrować prawo, i to niy bele kaj, ino we cysôrsko-królywskim Wiedniu. Nó ja, Wydyń słynół ze mocki kafyjów, szynków, kaczmów i restaurantów, ftorych ból Łón czynstym byzuchantym. Można tyż i skuli tego do łostatka študiyrowaniô niy dotwół. I jô mu sie tam blank niy dziwuja. Bo znół pewnikiy i taki kafyj „Café Schrangl”, ftory ból we małym budónku (za blank starego piyrwyj rajn tam niy mógli wlazować samotne baby, to można i Waldemann mało kej tam wlazowół) na Tiefer Graben blank ci poblisku Dreifaltigkeitssäule, srogij kolónny, kierô ustôwiyli dlô upamiyntniyniô srogij i łoszklivyj zarazy we Wiydniu. A szło ci tam, we tym ichniyjszym „menu” nôjsć moc roztomajtych maszkytów: tortynsztikle Indianerkrapfen, Strudel mit Röster, Keisermelange (czôrny kafyj ze żółtkym i kapeckóm kóniak), „gebackene Mäuse” (pieczónne myszy – ja, ja tak sie to mianowało), Bischofsbrot (take nasze zozworki), Krampus (figórka dziobołka wypiykanego z ciôsta chlybowygo), Keiserschmarren (szpliterki ze kyjzóm), Doboschnitten (tyż maszkytne szpliterki tela, co polywane karmylym), nó i wina: Grüner Veltliner abo tyż jesce Blauer Zweigelt. Nó i musiół być ku tymu kafyj „Kapuziner”, ku ftórymu dowali tyż jesce zawdy glaska abo zbónuszek zimnyj wody. A można tyż wlazowół ci Łón do szumnyj „Grand Café” we dziylnicy Alsergrund, kiej móg deptać ło rozwidnioku, letko jesce bamóntny na nôjważniyjszy we Wiydniu smuntôrz Zentralfriedhof, kaj sóm pochowane take ludzie jak: Johannes Brahms i Franz Schubert, szalszpiler Curt Jürgens, Eduard, Josef i jesce łoba (Johann-łojciec i Johann-synek) Straussy. Pewnikym ale móg tyż słyszeć taki fal, kiery przitrefiół sie we hotyłu „Sacher” na Augustinerstrasse. Ból to nôjbarzij sztramski hotyl we tym dôwniykszym Wiydniu. I rozczasu kuzin cysôrza, arcykسیونža Otto wylôz do hotylowygo antryju („westybulu”) i pokôzół sie hormiji wiydyńskich mamzeli sagi jak turecki świynty ino ze deczkóm przy pôsku, i ku tymu we madziarskij czôpce ze fyjderpuszym na palicy. Jô tam gynął niy miarkuja ale móg tyn Waldemann nynać (pijyndzy przeaca miół mocka) we cysôrsko-królywskim hotyłu „Imperial” przy Kärtner Ring 16 (jak sie szło łod Schubertringu) a kaj ci na ścianach poľno bóło malónków, łobrozów łolyjnych Habsburgów. A można zahaltowół we takim maluśkim hotyłu (miana już niy bocza) blank kole Franz-Joseph Bahnhof i jak kôždy cowiek, ftory przikwancko sie do Wiednia, miół rôd wiydyński Prater ze jejigo srogóm góndlóm. Fijakrym abo droższkóm jechół se

Łod Ringu (Ringstraße), łod kierego gróntowała sie, powstôwała szynkô i na isto moc szumnô hulica ze roztomajtymi stawiynioma, dynkmalami, palastami, parkoma bez gryfnisto Ausstellungstraße i Straße des 1 Mai i Eduard-Lang-Weg na tyn można nôjstarszyjszy na świycie rómelplac. Bo i tam jes ci sporze bóło roztomajtych kafyjów, szynków, kaczarów i cego tam jesce. Piyrzô gospoda wystawyli tam już we 1603 roku. Zatym postawyli ci tam roztomajte ku tymu szpasowne tyjaty, kabaryty i kaspertyjaty. Łod takigo jednygo markotnygo błôzna Hanswursta wziyno sie miano rómelplacu – „Wustelprater”.

Wiele tyż musiôł ło tym wigyjcu słyszeć, bo sóm przeca ból kocyndrym cółkim pyskiym. Niy móg tyż łobcyrklować, łóminóńc Grinzingu (to jes po dródze na Kahlenberg, ło czym jô już sam berôł). Kiejsik to bóła tako maluško dziydina, ftóryj czyść prziniysło blank mode wino (Hauriger). I jô tyż miôł festelnie rôd te knajpecki na Grinzingu, a wielach jô tam tego modego wina wysłepôł, niy byda sie sam asiôł. Prôwdziwo „winiarnia”, wajnsztuba to Łón tyż pewnikiym poradziôł zmiarkować, bo idzie jóm łozpознаć, poboczyć po tym, iże nad dźwiyrzami zawiyszónô, przidziyrzanô jes asta sośnicy i tabulka ze takim ci napisym: „Ausg'steckt” („łozewrzite) i ino tam podôwo sie richticzne wino wydyńskie włósnij roboty. Te słówecko „heurigen” jes tyż ku tymu mianym modego wiyna, nôjnowszyjszygo rocznika słuapanego zawdy (już ci tyż za czasów wydyńskij gyszichy Waldemanna) we srogi fajer 11 listopada. Coby już za tela ło tym niy berać i pypcia, smacyska niy robić, rzykna ino jesce, co niyważne cy to Weißburgunder, Blauer Zweigelt abo Riesling – wydyńskie wiyno jes zawdy galantne, i – jak to móndroki gôdajóm – nôjlepszyj pornóńc, popróbować je tam, skany łone sie wandluje. Ino we Wiydniu! I musza wóm pedzieć, a ździebko sie na tym znóm, te wina mogóm konkurować z mozelskimi czy reńskimi winami. A już ichni Eiswein, to jes taki sóm dobry jak te wszyjskie kanadijske wina zbiyrane i presowane kie j sóm jesce zamróżone.

Nó, i rzyknijcie mi ino, jak tyn tyski grôf (ło tym mianie deczko niyskorzij) miôł poradzić do łostatka sztydiyrować we tym Wiedniu? Nó, jak? Przeca niy szło! Nôjprzodzij zół we zabranyj familiji we Tychach ale pierónym ci mu sie tam mierzło, a świat wôbiôł uciechóma. Ból ci panoczek Niestroj świata liplingym. Ludzie we Tychach, kierzy go jesce boczóm łopisujóm ci go tak: strzydnio srogi, ło galantnyj fersie, deczko siwych, ufrizowanych wosach, sztramski we sia, wyglóndôł niy na miastowego chopa, a barzij na grofskiego synka, tym tupłym, iże sie sóm grofym mianowôł. Zawdy tyż ból galancie i szykownie łobleczóny. Nosiôł sie Waldemann richtich po pańsku, gowa bez lato garnirowôł frópowym chelmiskim jak hamerikónski szalszpiller Clarc Gable, a bez zima łoblykôł hut prómp ze pariskich zalónów. Ku tymu łobuwôł se zółte sztible. Te szykowniste szczewiki i cółke jejigo przilodizynie, to ból muster dlô tyski byamtrów, kierzy gawcyli na Waldemanna ze letkim łozbawiynim ale sie starali brać przikłôd ze jejigo pańskigo byciô. Chnetki tyż stôł sie Waldemann lyjwym zalónowym, i to niy ino ajuści we Tychach, ale i we srogszych, moc szykowniyszych miastach naobkoło, po łobiuch zajtach przebiygajóncyj za

Mikołowym granicy. Gôdôł szykowniście po polskimu jak Żeromski, po miymiecki nikiiej Tomasz Mann, a po francusku chnet gynął jak Ymil Zola. Móg ci tyż beztôż wkróncać sie bez problymu we nôjlepszyjszô kómpanijo i balować za jeji pijóndze. Bo tyż ci jejigo familijô blank niyrada łóżyła na takigo ci „syna marnotrawnego”, utratnego karlusa, ftory poradził sóm mocka przetyrmanić. Nocne balandrówania szyndzioła Waldemanna łodgrowali sie zawdy we nôjszykowniyszych katowskich restaurantach, kaczmach i szynkach. Problým ino ból ze wrôcaniym sie nazôd do dóm do Tychów. Nasz wigyjc ból dyć anó jedzinym monej cowiekiym, ftory miôł sôndowô szperã na jeżdżynie cugami. A wszyjsko to beztôż, co niy miôł ci łón zwyku lajstnóć sie bileta, a co wtynczôs niy bóło tak ajnfach jak terôzki. Coby wlyjżć na bansztajg, trza bóło musowo mieć bilet. Ale tyn nasz kocynder nigdy takigo niy miôł, miôł atoli zawdy przisia szykownistygo wilczura festelnie napolónego na szafnerów. Pies brónczôł, Waldemann go próbowôł uholkać, szafner sie dyrgotôł i zawdy ci jakimsik szczysnym cufalym pón i psiôk przeszwarcowali sie bez te wyjńście na tyn bansztajg.

Zatym juzaś rest łodgrowôł sie rajn we cugu, kaj tyn łoklany pasażyr na gapã gniywnym, łozjarganym głósym niy poradżóncym strôwić protiwu przeżywôł na szafnera, kiery nagabowôł go ło bilet, iże chnetki bydzie wyciepninynty ze roboty za dociyrność ku dostójnikóm państwówym (za kierego Waldemann miôł rôd sie podôwać). Pôrã razy tyn kósztik mu sie udôł, yntlich jednakowóz tyn ci łobciynżliwy pasażyr trefiôł do gyrichtu, kaj łorzykli dlô niygo festelnô szpera na korzystani ze usugów tamesznego PKP. Niy łoznaczo to dyć žysz, coby łón łodrzyknôł sie po tym wszyjskim smyków do Katowic. Wrôcôł beztôż terôzki tamstela do Tychów roztomajtymi autokami. Sprzijażliwych jich posiôdôczy poznowôł we katowskich kaczmach i herbergach. Rozczasu we nocy zamiyrzôł wrócić do chałpy a tu ci jak na łostuda žôdyn ze przigódných kómpanów nie miôł automobilu. Waldemann wywóniôł wartko, iże przy sômsiynnim tiszu baluje dyrehtór ślónskiego ZOO. Napocznôł tyż ci zarôzki głóšno łozprawiać spółbiysiadnikóm, iże mô we chałpie dwie rzôdke, jedzine we swojij zorcie małupice a skuli tego, co łón niy ma fachman abo ekspert, rôd tónio je skali. Dyrehtór ZOO moc sie tym zainteresjyrówôł, ale chnetki tyż dowiedziôł sie, iże eżli kce kupić, sprawić se te afy, to musi sie uzdać zarôzki, bo łón, tyn nasz miglanc musi cugym blank ło rozwidnioku wycióngnóć do Berlina. Dyrehtór uzdôł, wsiôd za lynkiyra swojij DKW (dekawki jak tyn autok mianowali) i tak jak stôli pojechali do kupy do Tychów. Tu ci bóło jednakowóz na isto sroge łoszydzyne dlô tego dyrehtóra, a to skuli tego, co tyn nasz wigyjc przedstawiôł mu swoja siostra i mamulka prawiónc, co ło tych afach gôdôł we restaurancie. Inkszym razym – a wszyjsko to sie dziôło we festelnie wtynczôs wywołanym restaurancie „Monopol” kole katowskiego gównygo banhowu – poznôł sie tyn nasz Waldi ze dyrehtóróma nôjważniyszygo potyntata przemysłowygo, a jako iże powrót do Tychów juzaś stanowiôł problym, dôł sóm do wymiarkowaniô skalynie jim pakytu akcjów tyskiego brówaru. Wrażyni sprawiôł take, iże te ci

panoczki uwiyrzyli mu na słowo i wypuścili sie w dróga, coby we gabinye dyrechtóra ksióńzygo brówaru przisztymplować stanowiynie. Portiyr, kiej ino uwidziół takô sztramsko limuzina, wpuściół zarôzki byzuchantów na teryn brówaru. Autok podjechôł ku dyrechtórskij wili. Waldemann wkłudziół swoich kómpanów do gabinytu, dôł skôzać, co idzie wydać polecynia słóźbie i poszoł ... spać do swojij chałpy. Kiej ino zjawiół sie richticzny dyrechtór, dugo ci niy poradziół spokopić, co tyż te chopy robióm we jejigo gabinye.

Bali i kiej żôdnego niy udao sie wykminić na podwieziynie autokiym, a taki cufal przidarzół sie kajsik we 1937 r, wicman dôwół se tyż rada. Do kupy ze jednym wywołanym katowskim dochtorym i niy mynij wzyntym alwokatym uzdali, co wypuszczóm sie na ausflug. Skuli tego, co żôdyn śnich niy miół autoka, wigyc Waldemann urzôndziół, iże zarôzki sie taki autok lajstnie, nójlepszij mercydesa. Pokwanckali sie do nójbliższyjszygo „autosalonu”. Trza przeca skorzij lajstniyńciô sie autoka taki maszina wypróbować. Chopy dugo smowiali sie eżli wykludzić sie do Krakowa abo można do Tarnowskich Gór. Na łostatek stanóło jednakowóz na tym, iże pojadóm cuzamyn do Biyska. Jakôżby inakszj – bez Tychy. Kiej przeżyždżali gynał kole tyskigo brówaru, Waldemann dôł do wymiakowaniô, coby duldnóć jake piwo na kacynjamer, co przijynte łostało ze srogim uważowanym. Wlejšli tedyć do „Parkowyj”, ftorô bóła nałónczôs szykownistóm i sztramskóm biyrsztubóm. Stary ółber niy miół żôdnych wóntpliwości, iże za rechnóng zabuli ftosik inkszy, niżli stały bywalec, totyż ze rułóm filowół kiej tyn Waldemann rzyknół, co musi pójńść do hażlika i jesce barzij, kiej blank ajnfach polekušku weknół. Anwalter i dochtór niy dosik, co musieli zabulić za łobsztalowane piwo, to jesce ku tymu wrôcali nazôd do Katowic cugym. Szofer ze tego autozalónu niy miół przeca nójmyńszego ci zamiaru wiyż nazôd tych dioseckich „szwindlyrzy”.

Tyn nasz Waldi Niestroj – bogać tam – niy straciół swojij frechowności wrółz ze nastaniym we Tychach Trzecij Rzyszy. Rzeczy wszyjske wtynczôs poradziyli po miymiecku, ale ból to lynzyk ajnfachowy, prolytarjacki. Łón ci juzaś gôdół jynzykiym szalszpilerskim. Napocznół łozprawiać, iże ze wydyńskich czasów znô ci sie akuratnie ze samiuśkim Adolfym – a prôwdóm, sztyudyrowół we tym ci samym czasie, kiej Adolf tam malowół swoji łobrôzki – i skróny tego łod piyrszych dnioszków wojny, forszlagowół familijóm piyrszych zawiyranych we heresztach powstańców ślónskich, iże za szmyrgelt powyciôngô, wysmyko jich ze gestapo. I richtik, prôwdóm dziynka łopowodze i frechowności, chocia tak po prôwdzie bez kónszachtów, rôz abo drugi mu sie to udao. I tyn Waldemann yntlich zół niy ino po pańsku, ale i miół mocka ku tymu pijyndzy.

Ciynżke czasy prziszli na niygo wrółz ze wydaniym zarzôndzyniô, iże wszyjske łobywatele Miymiec muszóm kajsik robić. Waldemann uznół, co śnim sie to niy kupluje – grofy przecamć robotóm sie niy gańbióm. Tyski birgemajster, miyniół jednakowóz blank inakszj i kôzół szucmanóm przismycyc miyszkańca, coby łosobiście wrynczyć mu nakaz roboty. Waldemann łodpolół gryfnym szriftym do kancylaryji Führera, we ftorym zapewniół Adolfa, iże eżli mô wiyncyj takich

jak tyski birgemajstrów, wojna na zicher przegrô. Terôzki po czasie gynał idzie
 ujzdrzić, iże takich birgemajstrów, jak tyn ze Tychów musiało być mocka.
 Hitlerowskô kancelaryjô przikozała we łodpedzyniu, niy Waldmannowi, ale
 samtyjszemu łoddziałowi NSDAP, coby sie gynał przijzdrzôł Waldmannowi.
 Chnetki tyż we Tychach powziyntô rozsóndek, decyzjô coby izolyrôwać tego ci
 naparciucha łod społczyństwa. To, jak miarkujecie, ból rozsóndek – ino ...
 Auschwitz. I tukej życiowô cesta naszymy kocynda miała swój fajrant. I to
 gibcij niżli inkszych heresztantów tego srogigo lagru śmiyrci.
 Niy miarkuja eżli Waldi Niestroj trefiôł sie we tym lagrze ze mojim Fatrym
 Jorgym (wiele mi mój Tatulek łozprawioł ło tym Auschwitz, ale ło tym chopie
 jakosik niy bocza) alech kajsik wysznupôł, co tyn nasz tyski grôf do łostatka niy
 straciôł kurażu, niy zapodziôł swojij grofskij frechowności. Nałónczôs takigo ci
 lagrowego apylu, ichniego ferlyjzóngu zrobiôł festelnô haja, breweryjô samymu
 Rudolfowi Hössowi. Twiyrdziôł, iże to jes srogachne i fólglowate szajśniyńcie
 sie, i kiej kómandant niy kce, coby go przekludziyli na wschódni frónt, mô go
 na doczkaniu skuplować ze kancelaryjóm Rzeszy. Takij tyż ci frechowności i
 sorónstwa we tym lagrze żôdyn sie ani niy spodziôł. Szef lagrowego kómanda
 przerażóny, skamiyniały richtik zaglingôł do Berlina. Żôdyn tak po prôwdzie
 niy miarkowôł, co łón usłyszôł we suchowce, pewnikiym jednakowóz niy bóło
 to nic do śmiychu. A Waldemanna, Waldemara Niestroja chnetki zatrzaśli i jes
 ci terôzki jednóm ze milijónów łofiarów Auschwitzu. Bóło to jakosik bez lato
 1943 roka a miôł ci łón wtynczôs szejsćdziesiónt jedyn lôt. Mój Tatulek wylôz
 łostatnigo siyrpnia 43 roku, ale to już jes blank inkszô bôjka i niy plac i czas na
 to, coby jóm terôzki spóminąć.
 Jejigo styl życiô i usmolóno śmiyrć przyjńszli do lokalnyj legyndy. Tameszne,
 tyske Starki i Mamulki jesce wiele, wiele lôt po tyj łoszklivyj drugij wojnie
 łosprawiali ło tym tyskim grôfie, ło tym Tilu Ojlynszpiglu (Dylu Sowizdrzale) i
 sztrofowali swoich synków i wnuków, kiej ci łóni piyrszy rôłz we życiu
 przikwanckali sie ze jakigosik tam chacharstwa i nocnych smyków:
 – Ja, ja żyj tak jak Waldemann, to i fajrant, szlus bydziesz miôł gynał jak tyn
 tyski grôf.
 Nó ja, ból to na isto richticzny Ślónzôk, nasz chop ze kwi a kostyrów. A mie sie
 sam terôzki skuplowała ze tym wszyjski takô moja filozofijô życiowô, kiero
 idzie rzóndzić jak to byda robiôł podle raje:
 Cowiek ze zygôrkym w gracy znô poyjńcie czasu ... ale cowiek ze dwiuma
 zygôrkóma, nigdy niy ma tego pewny!
 Niy filuj tam, kaj żeś sie łobalól, kuknij tam, kajś sie kiołzdnól!
 Zazyrej na życie zawdy bez przôdniô szyba, a niy bez zdradełko wstyczne !
 Ludzie mogóm wóntpić w to, co gôdôsz, ale uwiyrzóm w to, co zrobisz.
 Bydź miyły dlô ludzi, kiej kletrujesz sie po źdżeblach twojij karijyry, bo moge
 być ci jich potrza przy ślázowaniu!
 Nigdy cowieku sie niy sprawuj (niy tłumacz) ... twojim kamratóm blank tego niy
 potrza, a twoje wrogi tak by tak ci niy uwiyrzóm!

Kiej już na zicher szukôsz pomsty, wyradlij dwa ... groby! Jedyn dlô CIA!
Łopowoga, to niy brak strachu, to kónszt zachowania sie we jejigo łóbliczu.
Miyj stôrani łó swój wzrôst i to bez zglyndu na to, jak srogi ból twój łojciec!
Eźli idzie sam do tego cosik dociepnóć? Pewnikiym niy, ale kôždy zółwizół
mô swoji mónde myśli a robi, choby ból blank gupi.

Ja, ja! To wszyjsko, coch skorzij gôwyndziół, terôzki mi sie gynał kupluje ze
tymi naplómpanymi luftym szpic paradami, łozkokocónymi fajerami skuli
fajrantu Drugij Wojny Światowyj, kaj kôždy – jak tu już piyrwyj bóło we
„Weselu” Stanisłwa Wyspiańskigo – dziôłô poduk słówecek Radczyni:

„Wyście sobie, a my sobie,
Każden sobie rzepkę skrobie.”

Niy wiyw eźliście dali pozór, iże jó jesce nic niy pedziół łó dzisiyjszym dniu, łó
tyj rocznicy wyzwolyniô. Bo jô jes blank gupi, i taki można kipna. Bez cółkie
śtyrdziyscipôrã lôt fajrowali my wyzwolynie dziewiόνtego môja, kiej i nasz
wojôk – a móm tyn łobrózek ciyngiym przed ślypióma – wtykół ta naszô fana
na Reichstagu we Berlinie. Terôzki, kiej my sie już fest łapli nogawicy Srogigo
Brata Amerikóna, chycyli sie go jak krowa trółwy, fajrujemy dziyń skorzij.
Tela, co te nasze dówniysze „alijanty” zółwizół naszych niy napytajóm – jak
kôżdego roka – na zôdne ichnie fajrowanie, na jejich szumne „obchody
zwyyciynstwa na faszyzmym”.

Nó ale, niy ma co wynokwiać, niy ma co jamrować, bo to jes ganc egal, blank
jedno cy łósmego, eli dziewiόνtego ta diosecko wojna miała swój fajrant, ból
szlus ze praniym sie modych ludzi we roztomajtych mundórach (wszyjskich
armiji). A i zôdyn cowiek sam u nôs niy spodziółby sie, iże za bez szejścdziónt
lôt bydymy we Polsce jargać sie i przekróncać cółko naszô historyjô.

I to by można stykło, można bóło tego aże za tela na dzisiôj a berół, spóminół
stare dziyje jak we kôždô sobota

Ojgyn z Pnioków